

ที่ ขย ๐๐๒๓.๓/๑๙๙๒๐

ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่
ถนนบรรณาคาร ขย ๓๖๐๐๐

๒๓

พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง การถอดบทเรียนการใช้ฟ้าทะลายโจรกับผู้ติดเชื้อโควิด - 19 ในเรือนจำกลางเชียงใหม่ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ในอนาคต

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ และนายกเทศมนตรีเมืองเชียงใหม่

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๑๙.๓/ว ๒๕๐๐

ลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๔

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งว่าสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือแจ้งจากกระทรวงมหาดไทยให้พิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมการโครงการสมาชิกวุฒิสภาพบประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ (ตอนบน) ได้มีหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรีว่า คณะกรรมการโครงการสมาชิกวุฒิสภาพบประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ (ตอนบน) ได้ติดตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ในพื้นที่ ๘ จังหวัดภาคเหนือตอนบน โดยได้ถอดบทเรียนเกี่ยวกับการรักษาผู้ป่วยโดยการใช้ฟ้าทะลายโจรรักษาผู้ป่วยโควิด - 19 ในเรือนจำกลางเชียงใหม่ และจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรับมือสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ในอนาคต

จังหวัดเชียงใหม่พิจารณาแล้ว จึงให้อำเภอแจ้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในอนาคต ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ และพิจารณาใช้ประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป สามารถดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยได้ที่เว็บไซต์ <https://qr.go.page.link/CVJqK> หรือ QR Code รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายราชันย์ ชุ่มหัวใจ)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร./โทรสาร ๐๔๔-๘๒๒๒๐๓

W

วันที่รับ	.....
วันที่ส่ง	.....
วันที่รับ	25/68
วันที่รับ	28 ต.ค. 2564
วันที่รับ	.....

ที่ มท ๐๘๑๙.๓/ว ๒๕๖๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การถอดบทเรียนการใช้ฟ้าทะลายโจรกับผู้ติดเชื้อโควิด - 19 ในเรือนจำกลางเชียงใหม่ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ในอนาคต

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือ ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๓๐/ว ๕๕๗๓ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือแจ้งกระทรวงมหาดไทยให้พิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมการโครงการสมาชิกวุฒิสภาพบประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ (ตอนบน) ได้มีหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรีว่า คณะกรรมการโครงการสมาชิกวุฒิสภาพบประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ (ตอนบน) ได้ติดตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ในพื้นที่ ๘ จังหวัดภาคเหนือตอนบน โดยได้ถอดบทเรียนเกี่ยวกับการรักษาผู้ป่วยโดยการให้ฟ้าทะลายโจรรักษาผู้ป่วยโควิด - 19 ในเรือนจำกลางเชียงใหม่ และจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรับมือสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ในอนาคต

ในการนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอให้จังหวัดแจ้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในอนาคต ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ และพิจารณาใช้ประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยได้ที่เว็บไซต์ <https://qr.go.page.link/CVJqK> หรือ QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายทวี เสริมมงคล)

รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองสาธารณสุขท้องถิ่น

กลุ่มงานป้องกันโรคติดต่อ

โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๕๔๐๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

บันทึกข้อความ

ศูนย์โคविดฯ มท.

ส่วนราชการ ศบค.มท. (สน.ผ.ส.บ.) โทร. ๐ ๒๒๒๕ ๙๘๕๓๓ มท. ๕๑๐๑๘๘

ที่ มท. ๐๓๓๐/ว ๕๑๘๗๓

วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๔

47978

เรื่อง การถอดบทเรียนการใช้ฟ้าทะลายโจรกับผู้ติดเชื้อโควิด - 19 ในเรือนจำกลางเชียงใหม่ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ในอนาคต

เรียน อธิบดีกรมการปกครอง และอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ด้วยสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือแจ้งกระทรวงมหาดไทยให้พิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมการโครงการสมัชชากฎวิสาหกิจประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ (ตอนบน) ได้มีหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรีว่า คณะกรรมการฯ ได้ติดตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ในพื้นที่ ๘ จังหวัดภาคเหนือตอนบน โดยได้ถอดบทเรียนเกี่ยวกับการรักษาผู้ป่วยโดยการให้ฟ้าทะลายโจรรักษาผู้ป่วยโควิด - 19 ในเรือนจำกลางเชียงใหม่ และจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ในอนาคต รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๔/๑๒๕๑๐ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ ที่ส่งมาพร้อมนี้

ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กระทรวงมหาดไทย (ศบค. มท.) เห็นว่าข้อเสนอแนะดังกล่าวเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานการณ์ที่หน่วยงานสามารถนำไปพิจารณาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทในพื้นที่ได้ จึงขอส่งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในอนาคตมายังหน่วยงานของท่านเพื่อทราบและพิจารณาใช้ประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

หัวหน้าผู้รับผิดชอบในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน
ในส่วนที่เกี่ยวกับการสั่งการและประสานกับผู้ว่าราชการจังหวัด
และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

กองราชเลขาฯ มท.
เลขที่..... ๒๒๖๒
วันที่ 20 ต.ค. 2564
เวลา..... 10.14 น.

ที่ นร ๐๕๐๔/๑๒(๑)

เลขที่	6143
วันที่	
เรื่อง	
กระทรวงมหาดไทย	
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี	
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐	
15 ต.ค ๒๕๖๔	

๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การถอดบทเรียนการใช้ฟ้าทะลายโจรกับผู้ติดเชื้อโควิด - 19 ในเรือนจำกลางเชียงใหม่ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ในอนาคต

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือคณะกรรมการโครงการสมาชิกวุฒิสภาพระชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ (ตอบนบ ๒) ๐๐๐๒/๕๓๘ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๔

ด้วย พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานกรรมการโครงการสมาชิกวุฒิสภาพระชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ (ตอบนบ) ได้มีหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรี วัตถุประสงค์โครงการสมาชิกวุฒิสภาพระชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ (ตอบนบ) ได้ติดตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ในพื้นที่ ๘ จังหวัดภาคเหนือตอนบน โดยการประชุมออนไลน์กับผู้ว่าราชการจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และได้รับทราบความสำเร็จในการดูแลรักษาผู้ป่วย ในเรือนจำกลางเชียงใหม่ของกองทัพภาคที่ ๓ ที่ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพจนสามารถผ่านพ้นวิกฤตการแพร่ระบาดในระยะเวลารวดเร็ว คณะกรรมการฯ จึงได้เชิญส่วนที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลเพื่อถอดบทเรียนเกี่ยวกับการรักษาผู้ป่วยโดยการใช้ฟ้าทะลายโจรรักษาผู้ป่วยโควิด - 19 ที่มีอาการไม่รุนแรงซึ่งได้ผลเป็นอย่างดี รวมทั้งได้ศึกษาจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเรียบเรียงออกมาอย่างย่อเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาวิชาการ รวบรวมความรู้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและสังคมต่อไป และคณะกรรมการฯ ได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ในอนาคต รายละเอียดครบทุกประการสิ่งที่ส่งมาด้วย

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้นำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีทราบแล้ว และขอส่งเรื่องแก่ปลัดกระทรวงมหาดไทยพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ที่ นร ๐๑๐๐ 5324 จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย เพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวกัญติฉ่าง กาญจนะจิกร)

นายอนุชา บูรพชัยศรี

หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรีฯ ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

กองประสานงานกับกม.เมือง

โทร ๐ ๒๒๘๘ ๕๐๐๐ ต่อ ๕๖๖๕

โทรสาร ๐ ๒๒๘๘ ๕๕๖๑ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ sarakonka@thaigov.go.th

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
รับที่ 17637
วันที่ 20 ก.ย. 64 เวลา 14.00 น.

ที่ สว.รลว. ๖) ๐๐๐๗/๔๗๘

คณะกรรมการโครงการสมาชิกวุฒิสภา
พลเรือนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ (ตอนบน)
๑๑๑๑ ถนนสามเสนใน แขวงนครไชยศรี
เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง การขอตอบเรียนการใช้ฟ้าทะลายโจรกับผู้ติดเชื้อโควิด-๑๙ ในเรือนจำกลางเชียงใหม่
และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙
ในอนาคต

กมล
95 ก.ย. 64
กลุ่ม 4
Ward
๑๑/๑๖/๖๔

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ข้อมูลการถอดบทเรียนการใช้ฟ้าทะลายโจรกับผู้ติดเชื้อโควิด-๑๙
ในเรือนจำกลางเชียงใหม่
๒ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของ
โรคโควิด ๑๙ ในอนาคต

ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ได้กลับมาแพร่ระบาดอย่างกว้างขวาง
เป็นระลอกที่สาม มีผู้ติดเชื้อเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในจังหวัดเชียงใหม่ มีตัวเลขผู้ติดเชื้อพุ่งสูงขึ้น
อย่างต่อเนื่องในเวลาอันรวดเร็วในช่วงเดือนเมษายน ๒๕๖๔ และลุกลามเข้าไปในเรือนจำกลางเชียงใหม่
ซึ่งคณะกรรมการโครงการสมาชิกวุฒิสภาพลเรือนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ (ตอนบน) ได้ติดตาม
สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ จากทั้ง ๘ จังหวัดในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน โดยการ
ประชุมออนไลน์กับผู้ว่าราชการจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแลกเปลี่ยนข้อมูลข้อคิดเห็น
ให้ข้อเสนอแนะ บระสานความช่วยเหลือที่เร่งด่วนต่าง ๆ กับภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

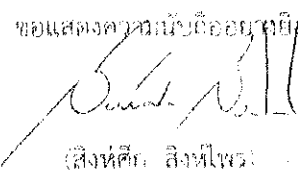
ในการนี้ คณะกรรมการฯ ได้ติดตามสถานการณ์ฯ และรับทราบความสำเร็จในการดูแล
รักษาผู้ป่วยในเรือนจำกลางเชียงใหม่ของกองทัพภาคที่ ๓ โดยกรมแพทย์ทหารบกและหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพจนสามารถผ่านพ้นวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคฯ
ไปได้ในเวลาอันรวดเร็ว คณะกรรมการฯ เห็นว่าจากการบูรณาการในการปฏิบัติการดังกล่าวข้างต้น
ควรมีการถอดบทเรียนการรักษาผู้ต้องขังในเรือนจำกลางเชียงใหม่ เพื่อเป็นตัวอย่างและถ่ายทอดข้อมูล
ที่เป็นประโยชน์สำหรับการรับมือการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ในประเทศไทย
คณะกรรมการฯ จึงได้เชิญสวนที่เกี่ยวข้องมาขอให้ข้อมูล เพื่อถอดบทเรียนเกี่ยวกับการรักษาผู้ป่วย
โดยการใช้ฟ้าทะลายโจรรักษาผู้ป่วยโควิด-๑๙ ที่มีอาการไม่รุนแรงได้ผลเป็นอย่างดี รวมทั้งได้ศึกษาจาก

เอกสารรายงาน...

๑๑๑๗
๒๕๖๔
๑๕ ก.ย. ๒๕๖๔

เอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและสกัดออกมาเป็นการเรียบเรียงอย่างย่อเพื่อประโยชน์ในการพัฒนา
วิชาการตลอดจนความรู้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและสังคมต่อไป รวมทั้งคณะกรรมการฯ
ได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อไวรัสโคโรนา
๒๐๑๙ ในอนาคต ที่จะเฝ้าระวังและติดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
พลเอก

(สิงห์ศึก สิงห์ไพร)

รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง

ในฐานะประธานกรรมการโครงการสมาชิกวุฒิสภานักเรียน

ในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ (ตอนบน)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

โทร ๐ ๒๘๑๑ ๙๔๑๕

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการรับมือกับสถานการณ์
การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ในอนาคต
คณะกรรมการโครงการสมาชิกวุฒิสภาพบประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ (ตอนบน)

๑. การปรับแนวทางและบทบาทในการทำงาน/กลไกของราชการส่วนกลางและภูมิภาคเพื่อรองรับสถานการณ์
ภัยคุกคามอันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ นับจากนี้และต่อเนื่องไปในอนาคต ดังนี้
  - ๑.๑ ควรพัฒนากลไกในการตัดสินใจและการบริหารสถานการณ์ที่เน้นการมีส่วนร่วมต้องได้รับข้อมูล
ความร่วมมือ การมีส่วนร่วม จากพื้นที่และภาคส่วนต่าง ๆ
  - ๑.๒ การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ควรให้มีความยืดหยุ่นและยอมรับมากขึ้น
เช่น ให้เปิดรับลักษณะของโครงการหรือกิจกรรมประเภทใหม่ ๆ ให้กว้างขวางมากขึ้น ซึ่งเป็น
กิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนในสถานการณ์การแพร่ระบาดหรือหลังจากนั้น คือ การดูแล
ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ปลอดภัยและมีสุขภาพที่ดีภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาด
เพื่อป้องกันการค้าล้ม การระบาดซ้ำ และโครงการที่ฟื้นฟูสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน
ประกอบด้วย
    - ๑.๑.๑ การสร้างเครือข่ายของคณะรวมวิสาหกิจระหว่าง อปท. ด้วยกันเองและระหว่าง อปท.
กับภาคส่วนอื่น ๆ ภายในท้องถิ่น เช่น กิจการธุรกิจเอกชน ร้านค้า หรือสถาน
ประกอบการต่าง ๆ เป็นต้น
    - ๑.๑.๒ ควรจัดเก็บและใช้ข้อมูลที่เหมาะสม ทันสมัย เช่น กลุ่มเปราะบาง ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยโรค
ที่มีความเสี่ยง ตลอดจนการเข้าออกพื้นที่ของประชาชนที่อาจจะเป็นกลุ่มเสี่ยง
เพื่อการเฝ้าระวังโรค
๒. ควรมีการจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อแก้ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคฯ ในระยะ ๒-๓ ปีข้างหน้า โดยอยู่ภายใต้
สมมติฐานบนข้อเท็จจริงว่า ยังไม่สามารถกำจัดเชื้อโรคไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ได้ในระยะ ๒-๓ ปีข้างหน้า
และอาจกลายพันธุ์รุนแรงมากขึ้น และอาจมีการผลิตวัคซีนที่มีประสิทธิภาพได้ดียิ่งขึ้นหรืออาจค้นพบยารักษา
โรคที่ได้ผลดีและมีราคาไม่แพงเกินไป
๓. ควรมีการสร้างระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย
  - ๓.๑ กำหนดเป้าหมายในการตรวจหาเชื้อให้รวดเร็ว โดยดำเนินการเป็นภารกิจประจำ เพื่อแยกผู้ติดเชื้อ
ไปกักตัวและรักษา ป้องกันการแพร่ระบาดต่อไป
  - ๓.๒ การสร้างสมรรถนะที่กักตัวและโรงพยาบาลสนามที่ได้มาตรฐาน
  - ๓.๓ การเฝ้าติดตาม ควรใช้ในกรณีพื้นที่ที่มีการระบาดสูง โดยการประกาศเป็นจุด ๆ ไม่เฝ้าติดตามในวงกว้าง
เพื่อลดผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม โดยมีการบริหารจัดการร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่
  - ๓.๔ ควรเร่งจัดหาวัคซีนมาฉีดให้ประชาชนให้ได้ร้อยละ ๗๐ ของประชากรในช่วงเดือนมกราคม ๒๕๖๕
  - ๓.๕ ควรให้ภาคประชาชน เอกชน อุตสาหกรรม และกลุ่มนักธุรกิจ เข้ามาร่วมร่วมรับผิดชอบในแต่ละ
พื้นที่ โดยรัฐบาลสนับสนุนทางการเงิน วัคซีน ยา และสิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรและงบอุดหนุน
๔. ควรให้ความสำคัญกับการแพทย์ปฐมภูมิ เมื่อยังคงในแต่ละชุมชนจะมีเครือข่ายบุคลากรทางการแพทย์
ในชุมชนซึ่งเป็นการกระจายโอกาสในการเข้าถึงระบบสาธารณสุขของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว จึงควร
นำค่าใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์ เป็นการดำเนินการสร้างความเข้มแข็งภายในชุมชนทำให้ชุมชนปลอดภัยโควิด-๑๙

การใช้ฟ้าทะลายโจรกับผู้ติดเชื้อโควิด-๑๙

ในเรือนจำกลาง จังหวัดเชียงใหม่

ในช่วงการระบาดของโควิด-๑๙ ในเรือนจำกลางเชียงใหม่ ที่เริ่มขึ้นเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๖๔ จนกระทั่งสงบเมื่อปลายเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๔ มีความการใช้ฟ้าทะลายโจรรักษาผู้ติดเชื้อโควิด-๑๙ ที่มีอาการไม่รุนแรงและการได้ผลดี

คณะกรรมการโครงการสมาชิกวุฒิสภาพนประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ (ตอนบน) ซึ่งมีสวนบูรณาการงานและสนับสนุนจากครอบครัวครั้งนี เห็นว่าเป็นบทเรียนที่น่าสนใจและมีคุณความดี จึงได้เชิญผู้ที่เกี่ยวข้องให้ข้อมูลและศึกษาจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สกัดออกมาเป็นบทเรียนรู้อย่างย่อเพื่อประโยชน์ของการพัฒนาวิทยะการลดหย่อนความรู้อาจจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและสังคมต่อไป

การระบาดของโควิด-๑๙ ในเรือนจำกลางเชียงใหม่

เรือนจำกลางจังหวัดเชียงใหม่มีผู้ต้องขังรวมทั้งสิ้น ๖,๕๕๐ คน เกิดการระบาดของโควิด-๑๙ เมื่อต้นเดือนเมษายน ๒๕๖๔ (๕ เมษายน ๒๕๖๔) โดยติดมาจากผู้ต้องขังใหม่ และแพร่กระจายมากขึ้นตามลำดับ แม้ว่าเรือนจำได้จัดระบบรับรื้ออย่างเต็มขั้นแล้วก็ตาม มีการแยกแดนกักตัวผู้ติดเชื้อที่มีอาการแตกต่างกันออกจากผู้ต้องขังทั่วไปตามหลัก Isolate and Test เพื่อลดความรุนแรงของผู้ป่วย ป้องกันภาวะแทรกซ้อนและการเสียชีวิต ทั้งยังมีการแพร่ระบาดวงกว้างและความคุ้มครองระมัดระวัง

จนถึงสิ้นเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๔ มีผู้ต้องขังติดเชื้อรวม ๓,๙๙๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๕ เสียชีวิต ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๗ ของผู้ติดเชื้อทั้งหมด

ในช่วงต้นเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๔ ในขณะที่หยุดผู้ติดเชื้อรายใหม่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลโดยการเสนอแนะของคณะกรรมการโครงการสมาชิกวุฒิสภาพนประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ (ตอนบน) ได้สั่งการให้กองทัพบก โดยกองทัพภาคที่ ๓ ส่งหน่วยเฉพาะกิจเข้าไปช่วยควบคุมการระบาดของโควิด-๑๙ ในเรือนจำกลางเชียงใหม่

กองทัพภาคที่ ๓ ได้ส่งรองเจ้ากรมแพทย์ทหารบก เจ้าภาพการผู้ชำนาญการโรงพยาบาลศูนย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช เพศ ต.วุฒิโชค อิศระ: นำทีมจำนวน ๑๕ นาย ไปร่วมปฏิบัติการที่เรือนจำกลางเชียงใหม่ ในทงระหว่างวันที่ ๓-๓๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔ จนสถานการณ์การระบาดสงบลง

ทีมรบจบกกองทัพบกได้ร่วมมือกับฝ่ายปกครอง ฆาตสาธารณสุข และฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้ทำหน้าที่เป็นไซ้ซอกกลางระหว่างกองกำลังสาธารณสุขระดับปฏิบัติกับกลไกระดับสูงและเชื่อมประสานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีรัฐบาลบุพการรับมือนักการระบบเดจาบารตั้งรับเงินเชิงรุก เน้นแยกผู้ต้องขังที่ติดเชื้อออกจาก

กองพลเรือนไทยคณกรรมาการโครงการสมาชิกวุฒิสภาพนประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ (ตอนบน) กันยายน ๒๕๖๔

ผู้ต้องขังทั่วไป แยกผู้ติดเชื้อที่เป็นกลุ่มเสี่ยงและที่มีอาการหนักออกจากผู้ติดเชื้อที่มีอาการน้อยมีการตั้ง Minicell ขึ้นมาดูแลผู้ป่วยอาการรุนแรงที่เกินขีดความสามารถในการรักษาที่ส่งต่อไปยังโรงพยาบาลภายนอก

สำหรับผู้ติดเชื้อที่เป็นกลุ่มเบาบางและผู้ติดเชื้อที่มีอาการน้อยโดยรวมด้วย ก็ให้มีการรักษาด้วยยาฟาวิพิราเวียร์ต่อเนื่อง ๕ วัน

ผู้ติดเชื้อที่ไม่มีอาการหรืออาการน้อย (สีเขียว) ก็ให้ฟ้าทะลายโจรต่อเนื่อง ๕ วัน ทุกคน (ฟ้าทะลายโจรจากกรมควบคุมโรค เพื่อให้ได้สาร Andrographolide ๑๘๐ มิลลิกรัม/วัน) พบว่าผู้ติดเชื้อที่มีอาการน้อยหายป่วยได้มีพื้นที่เปลี่ยนแปลงมีอาการมากขึ้นเป็นส่วนน้อย

เนื่องจากนโยบายของปฏิบัติการใช้เตียงเหมือนกับอยู่ในสภาวะสงครามที่ต้องหาทางเอาชนะเข้าสู่ศึกให้ได้ ด้วยอาวุธยุทธโธปกรณ์เท่าที่มีและพอหาได้ การจ่ายยาฟ้าทะลายโจรให้ผู้ต้องขังที่ติดเชื้อแล้วไม่มีอาการหรือมีอาการน้อย คาดว่ายาฟ้าทะลายโจรพอช่วยให้ผู้ป่วยไม่พัฒนาอาการมากขึ้น แต่ไม่สามารถออกแบบทำการศึกษาริวิจัยทางวิชาการได้ในขณะนั้น

ศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ จิระนุสรณ์กุล คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ให้ข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับฟ้าทะลายโจร "จากการทดลองพบว่า สารสกัดจากฟ้าทะลายโจรมีฤทธิ์ในการยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อไวรัสโคโรนา-๑๙ ได้ในช่วงต้น แต่ไม่มีฤทธิ์ในการป้องกันเซลล์จากการติดเชื้อ"

จนถึงปัจจุบัน ผลการวิจัยของคลินิกการใช้ยาฟ้าทะลายโจรในการรักษาผู้ป่วยโควิด-๑๙ ยังไม่เป็นที่ยืนยัน แต่เชื่อว่านิเวศน์ใหม่ใช้รักษาผู้ป่วยโควิด ๑๙ ในการติดเชื้อระยะต้นได้ ซึ่งยังต้องอาศัยการวิจัยที่มีขนาดตัวอย่างเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยาฟ้าทะลายโจรได้ถูกกำหนดให้เป็นยาในบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพรแล้ว โดยจำแนกออกเป็น ๒ ประเภท คือ ๑) ยาสารสกัดจากฟ้าทะลายโจร ๒) ยาจากผงฟ้าทะลายโจร

ขยายผลถึงแมริม เชียงใหม่

ช่วงเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๕ มีการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ในพื้นที่ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เริ่มตั้งแต่ศูนย์เด็กเล็กบ้านกองแหะ และกระจายสู่ชุมชน มีผู้ติดเชื้อรวมทั้งสิ้น ๓๓๗ คน ในจำนวนนี้มีผู้ป่วยเชื้อลงปอด ๕ ราย ไม่มีผู้เสียชีวิต

ฝ่ายปกครอง ฝ่ายสาธารณสุข และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้าเฝ้าฯ เป็นมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคอย่างรวดเร็ว จัดระบบป้องกัน ค้นหาเชิงรุก แยกกัก และการดูแลรักษาเป็นอย่างดี เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่มีประสบการณ์อื่นเก็บบทเรียนมาก่อนแล้ว

ในการควบคุมโรคครั้งนี้ มีการจ่ายยาฟ้าทะลายโจรให้กับผู้ป่วยอาการไม่หนักตามคำสั่งแพทย์ และนายอำเภอแมริม (นางภักดิ์วิติ ชัยรพีรัฐ) ได้ให้แจกยาฟ้าทะลายโจรชนิดผงหยาบให้กับครอบครัวผู้ติดเชื้อและผู้ที่มีความเสี่ยงน้อยด้วย

หลังจากการควบคุมโรคเป็นที่เรียบร้อย นายอำเภอแมริม ได้จัดทำโครงการส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ปลูกฟ้าทะลายโจรทุกหลังคาเรือน โดยมุ่งเป้าหมายให้ประชาชนมีฟ้าทะลายโจรเป็นยาสมุนไพรประจำบ้านต่อไปด้วย

ฟ้าทะลายโจร ต้นสมุนไพรไทยเป็นกระแสสูง

จากกรณีที่มีการใช้ยาฟ้าทะลายโจรกับผู้ติดเชื้อโควิด-๑๙ ที่มีมีอาการหรือมีอาการน้อย และคาดว่าทำให้ผู้ป่วยลดการติดเชื้อไปเป็นผู้ป่วยที่มีอาการหนักได้ จึงมีการใช้กันอย่างกว้างขวาง ซึ่งเป็นไปตามที่ทางราชการสนับสนุนไว้ใช้ ภายหลังเป็นกระแสสังคมสมุนไพรไทยที่สูงมาก อากาศที่ไม่เคยมีมาก่อน

สรุปบทเรียนและข้อเสนอแนะ

๑. กรณีศึกษาของการใช้ฟ้าทะลายโจรกับผู้ติดเชื้อโควิด-๑๙ ในเรือนจำกลางเชียงใหม่ถือได้ว่าเป็นบทเรียนเล็ก ๆ ชุดหนึ่งที่มีคุณประโยชน์ ควรมีการศึกษาวิจัยทางวิชาการต่อยอดให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

๒. ในยามที่สถานการณ์โควิด-๑๙ ระลอกกลางมีระบาดทั่วโลก และประเทศไทยก็เผชิญภาวะระบาดที่ต่อเนื่องกันอีกเป็นเวลานาน การส่งเสริมสนับสนุนให้ใช้ยาฟ้าทะลายโจรซึ่งเป็นสมุนไพรไทยชนิดหนึ่งจึงเป็นเรื่องที่ถูกต้องและเหมาะสม แต่ทางราชการและฝ่ายสาธารณสุขจำเป็นต้องสื่อสารให้ข้อมูลคนหมู่มากที่ถูกต้อง เพื่อให้ประชาชนเข้าใจและใช้อย่างเหมาะสม อีกทั้งเห็นความจำเป็นจริง เพราะในอีกด้านหนึ่งหากใช้ไม่ถูกต้องก็เกิดผลเสียและเป็นอันตรายได้ด้วย

๓. สมุนไพรไทยที่มีคุณประโยชน์สูงยังมีอีกมาก รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรถือโอกาสยกระดับคุณค่าสมุนไพรไทย ลงเสริมการวิจัยและพัฒนาสมุนไพรไทยอย่างเป็นระบบและจริงจัง ทั้งการสนับสนุนงบประมาณ การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และวิชาการ เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมกับ ชุมชน สังคมและภาคประชาสังคมต่าง ๆ ที่ไม่เอื้อ โดยรัฐบาลควรจัดเป็นนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพที่สำคัญเป็นอันดับต้น ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ๑. เอกสารถอดบทเรียนสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโรคโคโรนา ๒๐๑๙ เรือนจำกลางเชียงใหม่ เรือนจำกลางเชียงใหม่ กรมราชทัณฑ์, พ.ศ.๒๕๖๔
- ๒. ราชวิทยาลัยแพทยศาสตร์สมุนไพร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔, ๒ มิถุนายน ๒๕๖๔
- ๓. ไชยณรงค์ นววิทย์ "ฟ้าทะลายโจร" รัชพลโควิทเขตต์จำนวนเลขผิด, ไทยพีบีเอส ๙ สิงหาคม ๒๕๖๔
- ๔. บันทึกการประชุมคณะกรรมการโครงการสมาชิกวุฒิสภาพบประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ (ตอนบน) ครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๔ วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๔
- ๕. ข้อมูลกรณีการระบาดที่บ้านทองเหาะ หมู่ที่ ๕ ตำบลไถ่บึงแยบ อำเภอแม่วัง จังหวัดเชียงใหม่ สาธารณสุขอำเภอแม่วัง จังหวัดเชียงใหม่
- ๖. นายอำเภอแม่วัง อำเภอชาวบ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอุบลฯ บล็อก "ฟ้าทะลายโจร" แปลงใหญ่ เชียงใหม่นิวส์ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๔